

Pr Karmen Joller
Sotsiaalminister
Sotsiaalministeerium
info@sm.ee

Teie: 13.4.2026 nr 1.2-2/34-1
17.04.2026 nr 1.2-2/35-1
Meie: 8.5.2026

Tagasiside tervishoiureformi eelnõudele

Austatud proua minister

1. Sotsiaalministeeriumi saatis kooskõlastamiseks nn TERVIK-ute loomise ja rehabilitatsioonireformi eelnõud. Esitasime Eesti Ravimihulgimüüjate Liidu poolt nende reformiteemade kohta eelnõude väljatöötamiskavatsuste menetluses (VTK) ka arvamuse. Kavandatud muudatused mõjutavad kogu tervishoiuvaldkonna korraldust, sealhulgas ravikindlustuse ulatust ja sisu ning seega vahetult ka ravimivaldkonda. Võib julgelt öelda, et tervishoiureformidega eelnõudes kavandatud muudatustel on Eesti tervise- ja sotsiaalõiguskordadele põhimõtteline tähendus.

VTK-de kohta anti väga arvukalt tagasisidet, esitati kommentaare, küsimusi, ka kriitikat kokku vähemalt 31 erineva organisatsiooni ja riigiasutuse poolt. Tõstatatud küsimused puudutasid nii väga põhimõttelisi küsimusi tervishoiusüsteemi edasisest korraldusest ja rahastamise, tööjõuvajadustest kui ka reformi sisulisi elluviimise ja korralduslikke küsimusi.

Sedavõrd ulatuslike muudatuste ettevalmistamiseks ja menetluseks on valitsus kehtestanud spetsiaalse reeglistiku:

- Eesti õiguskorras põhimõttelist tähendust omava sisuga seaduseelnõule tuleb Sotsiaalministeeriumil pärast väljatöötamiskavatsuse kooskõlastamist ja enne seaduseelnõu normide kujundamist koostada eelnõu õiguslikke valikuid kajastav kontseptsioon.
- Ka kontseptsiooni koostamisse tuleb kaasata huvirühmad ning see eraldi kooskõlastada.
- Alles seejärel saab liikuda seaduseelnõu enda koostamise ja kooskõlastamise etappi.
- Nii VTK kui kontseptsiooni kohta esitatud huvirühmade arvamused ja ettepanekud tuleb koondada ning vormistada ja esitada seaduseelnõu seletuskirja lisaks olevas tabelis, milles tuleb eraldi märkida teave sellest, mil määral esitatud arvamusi ja ettepanekuid eelnõus arvestati.

- Nii arvestatud kui arvestamata jäetud märkuste ja ettepanekute kohta tuleb esitada asjakohased selgitused ja põhjendused, märkides tabelis esitatud märkuse või ettepaneku sisu, selle esitaja ning millises eelnõu sättes märkus või ettepanek on arvesse võetud ning tuleb põhjendada märkuse või ettepaneku arvestamata jätmist.

Praegu kooskõlastamisele saadetud seaduseelnõudes on ministeerium unustanud need ülesanded täita. Kuna tegemist on väga põhimõtteliste küsimuste ja reformikavadega, siis ei saa sel juhul valitsuse enda kehtestatud õigusloomereeglitest libiseda.

Eelnõu kohta sisulise ja mõtestatud arvamuse kujundamisel on oluline teada ja arvestada ka neid selgitusi ja põhjendusi, mida Sotsiaalministeerium reformikava kohta seni antud tagasiside kohta on arvestanud või mitte ning miks.

See ei ole tähtis pelgalt hea halduse ja õigusloome reeglite järgimiseks, vaid kriitiliselt tähtis ka kavandatud reformi sisuliseks elluviimiseks ja õnnestumiseks, sealhulgas võimalike vigade parandamiseks reformikavades.

Praeguse eelnõuga ei ole kardetavasti võimalik neid etappe ja korda järgimata edasi liikuda, sest esitatud sisuküsimused ootavad vastuseid. Ka ERHL poolt jääme oma varasemate mõtete juurde.

2. Toome edasise protsessi hõlbustamiseks ka mõned täiendavad näitlikud küsimused TERVIKute loomist käsitleva eelnõu pinnalt:

2.1 Eelnõu kohaselt tuleb heaolupiirkonna koostöökogu moodustada „maakonnakeskuseks oleva kohaliku omavalitsuse üksuse, kes korraldab koostöökogu tööd, juurde“ – eelnõu jätab täpsustamata, kuidas määratletakse maakonnakeskuseks olev KOV; samuti on sõnastuses teatav tautoloogia nõudes, et koostöökogu tuleb moodustada selle KOV juurde kes hakkab koostöökogu tööd korraldama.

2.2 Eelnõus nähakse koostöökogu otsustusprotsess ainuvõimalikuna ette konsensuspõhisena. Eelnõu jätab täpsustamata, mis saab konsensuse mittesaavutamisel. Koostöökogu otsused on aluseks TERVIK-ute tööle, TERVIK-u tegevus aluseks selle rahastamisele Tervisekassa poolt ning TERVIKu (töötajate) otsustega määratakse inimese õigused teenustele. Seega võib koostöökogus konsensuse ja seega otsuse puudumine peatada kõik ülejäänud protsessid ja tegevused.

2.3 Küsimus koostöökogu otsuste kohustuslikkusest TERVIK-ule. Kas TERVIKule on kohustuslikud on näiteks koostöökogu poolt tehtu „ettepanekud tervise- ja heaoluprofiilis toodud strateegiliste tegevussuundade ja tulemuseesmärkide ning tegevuskava muutmiseks“?

2.4 Sotsiaalministeeriumi korraldus toimus paralleelselt eelnõus loodavate TERVIKute süsteemiga ka eurovahenditest finantseeritud TERVIKute loomise projektivoor. EL rahastuse ja käesoleva eelnõu nõuded TERVIKutele on erinevad. Kuidas kavandatakse välisfinantseeringu TERVIKute ja eelnõu TERVIKute omavaheline koostöö?

2.5 TERVIKu ülesandeks sätestab eelnõu mh „tervishoiu- ja sotsiaalteenuste osutamise valmisoleku koordineerimine“, kuid jätab selgitamata, mida see funktsioon endast tegelikult kujutab ning kas see „koordinatsioon“ asetab TERVIKu haldusorganina riigiasutuste kõrvale ja teenuseosutajate suhtes vertikaalsesse avalik-õiguslikku positsiooni?

2.6 Eelnõus puuduvad kollisiooninormid juhuks, kui mõnes heaolupiirkonnas peaks tekkima mitu TERVIKu tingimustele vastavat ühendust, mis kõik pretendeerivad TERVIKu seisundile ja Tervisekassa rahastusele eelnõu tähenduses.

2.7 Eelnõu sõnastuses ei ole arvestatud Sotsiaalministeeriumi poolt paralleelselt menetluses olevat ning käesolevast eelnõust menetluslikus mõttes eespool olevat nn STEEL eelnõu tervishoiu IT-süsteemi liitmiseks. Ühel hetkel vajab eelnõu kindlasti muutmist vähemalt viidetes neile andmekogudele, mis STEEL-eelnõuga lõpetatakse.

2.8 Eelnõu selgitustes räägitakse TERVIKute rahastamisest välisvahendite arvelt, kuid eelnõu tekstis on säte, mille kohaselt võtab alates 1.5.2028 TERVIKu rahastamise täiest ulatuses üle Tervisekassa ravikindlustuse vahenditest. Seda uut püsikulu ulatust ja arvestust ravikindlustuse eelarvele seletuskirjas avatud ei ole. Ei ole ka selgitatud, kuidas saab kassa kasutada ravikindlustussüsteemi vahendeid vähemalt osaliselt kindlustusväliste tegevuste ja isikute finantseerimiseks.

2.9 Eelnõus puudub regulatsioon koostöökogude ja TERVIK-ute kui haldusorganite üle haldusjärelvalve teostamise kohta.

2.10 Samuti on eelnõus jäänud avamata koostöökogude ja TERVIK-ute otsuste teatavakstegemise korraldus, millest vahetult sõltuvad neist otsustest ja tegevustest mõjutatud inimeste jt isikute õiguskaitsevõimalused ja -korraldus.

Parimate soovide ja lugupidamisega!

Teet Torgo
tegevjuht